

Womhaj Boh!

Cizklo 44.
29. ott.

Lětnik 3.
1893.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

22. njedzela po swj. Trojizy.

Mat. 18, 23—35. Kač spodziwnje rucze je nje-
šwěrnny wotrocžk na dostatu hnadu šapomnil! Runje bě
hišćeže jeho wutroba poľna wyštanja a šbóžnosće na šmil-
nosćezi šwojeho knjesa. Dolhi čas wšchał bě wón tež na
šwój dolh šapomnil, kotryž bě pola šwojeho krala na-
hromadził. Duž je přeni bjes dolžnikami teho krala a
kral šo s nim wobrachnowacž šapocžnje. Ale potom bě
wón k šwojemu wulkemu strachej zylu wulkosć šwojeho
dolha pošnal a bě dele panył pod tutym žalošnym brě-
mjenjom. Nětk je wone wot njeho wsate, wón je šwobodny,
bjes šašlužby wobhnadženy, we wschěch šwojich čzesčach
wostajeny. Bychmy šebi myšlicž dyrbjeli, šo wón nihdy
na to nješapomni. A tola wón na to rucze šapomni.
Lědma je wón wot woblicza šwojeho krala wušchol, dha
daji wón šo se šwojim towaršcom dla maleho dolha, kiž
je pschešnadny porňo temu, šchtož je jemu kral špuschězil.

Njemóžemy to rošmicž, a tola kač hušto nješšmy jo
hinał činili! My běchmy runje won w Božim domje.
Nascha dušcha bě napjelnjena s lubošnosću teho šknjesa a
nimale pschemóžena wot drohich darow nascheho Boha.
Dha pschińžemy do šwojeho šamšneho doma. Něšchto-
žtuliz štupi nam napschecziwo, šchtož naš mjerša. Duž
naš rošnjemdri nascha wutroba, nascha dušcha šacžehnje
šo s hñewom, wona šo daji nutškwonje s woczomaj, se
šlowami a škuttami s naschim bližšchim. My šmy hnadu,
my šmy to, šchtož šmy runje dostali, šapomnili.

Šlaj, psched tobu šteti muž, kiž je tebe ššchidžil.
Wón je čje šjebał, twoje dowěrjenje hubjenje šahańbil.

Wón je šo na tebe pschidžal a šku šytwu pschecziwo
tebi wušyl a wona je ššhadžala; šnano šy šo psches to
se šwojimi najlubšchimi rošhñewał. Wón je čzi dobrotu
s ššchidwu, pschecželnimosć se šapřewanjom šapłacžil. Nětk
štupi wón psched tebe, kiž je to wobeschol. Šwontkownje
wšchał njemóžesch šo s nim dajicž, šnano dyrbiš šamo
dwórlivy pschecziwo njemu bječ. Ale nutškwonje daji šo
s nim twoja wutroba. Šapłacžiš jemu s najwjetšchim
hidženjom a šebi myšliš: Šapomnicž njemóžu a njebudu
nihdy, šchtož je wón mi čzinił. Tak pał myšliš a rěcziš
ty, dokelž šy hnadu šapomnil, kotraž je šo tebi dostala.

Čžeho dla je nam tak čžěžto, wschěj hórkosćzi šo s žylej
dušchu wotrjež? Dokelž šo hišćeže pscheco pschegara se
šwojim žylm bječom hordžimy, dokelž šo rady njeponizimy
a w poniznosćezi njewutrajemy, dokelž njewopomnimy, šo
ničšo šašlužili nješšmy, tež žaneho šemšteho šboža ani čžescze
pola čžlowjetow, a dokelž na hnadu šapomnimy, kotraž je
nam wodala a kotraž dyrbi nam wschědnje telto wodawacž.
Šapomnjena hnada pał je šhubjena hnada. Šrucze pschińžje
kónž tuteho šteho wotrocžka. Njeje tež ničšo tak šrudžaze,
ničšo tak škoržaze ša dušchu šamu, ničšo tak wutrobu roš-
torhaze ša tych, kiž Bože kralestwo lubuja, ničšo tak ša-
ničžaze ša Bože kralestwo, jako hrěch tych s nowa narodže-
nych. Bjes wschittimi hrěchami pał njeje pschi hordosćzi
wutrobny žadny tak šly jako njelubošna nješšmilnosć a nje-
šjednocziwošć. Ale kač? Še dha Boža hnada tak rucze
wucžerpana, psches jedny wotpad, jedny jenicžki? To drje
njeje. Wón wšchał je ščerplivy a šmilny, wot wulkeje
dobrotu a šwěrnosćeže. Šdy by wón pschischol byl, tamny

ſty wotroczył, kiž je tač hluboko panył, a by ſo k ſwojemu knjeſej wołał, tón knjeſ by jemu wodał. Ale to je runje tych widomnych hrěchow žaloſna móž, ſo wone pokuťu ſ kóždym čžeſchu čžinja a, hdyž w nich woſtanjeſch, pokuťu na poſledku njemóžnu čžinja. Njech Boži ſwjaty Duch doſtatu hnadu k wohenjowemu plomju w naſ ſahori, kotrež ſo w naſ pali a džela wo dnjo a w nožy, ſo njebychmy ju nihdy ſapomnili, ale pſchezo ſ nowa čžuli jeje kraſnoſč a móž, hač je wona naſ žyle wobrocžila a wobnowila. Njech naſ ſwjaty Duch pſched tym ſwarnuje, ſo hnadu ſapomnimy a ſhubimy! Hamjeń.

Jeſuſ a čžlowjeſojo.

II.

Jeſuſ hrěſnikow horje bjerje.

4. „ſa wěrju wodacže hrěchow.“

Naſch druhi reformator, Luther, ſtejeſche twjerdže na podložku teho wobſbožazeho poſnacza. My widžimy jeho jako muža, kotremuž je přenja wěz, ſwobodny byč wot hrěcha a mēr ſe ſwjatym Bohom mēcž. Wón beſche muž, kotryž beſche najhluſkſcho pſcheſwědčeny, ſo je hrěch to, ſchtož naſ wot Boha dželi a kotryž nam, kaž dołho wot naſcheho myſljenja a čžinjenja wotwiſuje, na wēcžne njemóžne čžini, naſcheho Boha ſo troſchtowacž.

Čžim pať budže wulka roſtora bjeſ žedženjom wěrny a čžlowiſkeje nječžiſtoſcže a ſkaboſcže wotſtronjena? Ženož ſ poſnacžom Božeje hnadu w Jeſuſu Khryſtuſu; jenož ſ tym poſnacžom, kotrež wuklincži do wyſtanja: „ſa wěrju do wodacža hrěchow.“

Tať bu Luther wobſboženy muž, kotrehož hłowa a wutroba ſtej w njebjeſach, njech tež na ſemi wichořy ſaħadžeja; tať bu wón kħrobly muž, kotryž ſo ani kħžora ani bamža njeboji, tať bu wón tajki móžny muž, ſo móžeſche miliony ſ prócha poſbėhnyčž a poť ſwėta pſchetworicž.

Kaž dołho budže ſo ewangelijon předomacž, budže ſłowo wo wodacžu hrěchow jeho žiwe ſřjedžiſcže. A kaž dołho budže pódla Božeho kraleſtwa ſwėtne knježicž, budže ſwėtej ſwėč, ſo je wėſtoſč wodacža hrěchow najwjeſcže ſbože.

W tym tež žaneho dorěčženja njeje. Doniž ſo čžlowjeť wo ſwojej čžemnoſcži roſſwėtlicž dacž njecha tamna roſtora w jeho wutrobje woſtanje. To je najſrudniſcže w žiwjenju wėrneho kſcheſčžijana, ſo jemu wjele lubych ſnathch njeſroſumi, ſo ſ boťa na njeho ħlada, dokeľ ſu ħiſcže w ſwėtnym ſmyſljenju.

Wėſte je: žyrkej Khryſtuſowa by ſhubjena była, hdy by hdy wot teho wotſtupila, ewangelijon wo wodacžu hrěcha, ſa ſwoju najwazniſchu wucžbu mēcž. Se wſchittich boťow ſkħiſch w naſchim čžaſu ħloſny: To abo tamne dyrbi ſo w naſchej ewangelſtej žyrkwi pſchemėnicž. Bjeſ dwėla dyrbi wjele ħinaſche byč. Ale wſchitte tajke poſpny ſu podarmo, hdyž bjeſ pſcheſtacz a w žyrkwi wołanje k pokuťe a wěrny wóťje njeſkincži. Reformazija w kóždym lėťſtotetku, runje kaž w 16., dyrbi ſo ſapocžecž w čžichej komoržy. Tam a jenož tam, pſched woblicžom naſcheho Wótza, kiž do potajneho ħlada — budže porodžene ſacžucže wutroby, kotrež wuklincži w wyſtanju: „ſa wěrju do wodacža hrěchow.“ Tam budže to poſnacže porodžene, kotrež nicžo ſame w ſebi byč nočže, kotrež pať njeħabłaze wotpocžuje w wēcžnej ſmilnoſcži, kotraž njepanje, hdy bychu tež wſchitte ſkaťy ħromadže ſpadale.

To ſacžucže ma tež móž na ſemi. Ĥaj, móž! Móž, ſpróžnych a wobcžeženyh k žóřlu mėra dowjeſč; móž, pytažym a dwėlowažym duſcham k jaſnoſcži pomħacž; móž, w ſkutłowazej luboſcži w małym a wulkim Jeſuſowe mjeno pſchekraſnjecž. Móž, tež wſchemu bjeſbóžnemu, njeħiſcžijaniſtemu waſħnju napſhecžiwu ſtupicž a ſa wėrnoſč ſwėdčenje bje wſcheje bojoſcže wotpołožicž.

Swobodnych muži, w luboſcži ſo ħorjažnyh, ſmužitnyh ludži trjebamy w kraleſtwe Božim. Bucz k prawej ſmužitocži pať dže pſcheſ helu ſamopoſnacza, ħdžež budže ſtary ħordy čžlowjeť morjeny, ſo by nowy ſ njeje ſtanył w radoſcži ſpėwajo: „ſa wěrju; — ja wěrju do wodacža mojič hrěchow.“

III.

Njedyrbjať dħa ſo ty tež ſmilicž na ſwojim towařſchu, kaž ſo ja na tebi ſmilil ſym? Mat. 18, 33.

Ĥdyž beſche duchowny Funcka jako młodženž raſ w Bremenje, ħdžež wón w tu kħwilu ſ wulkim žohnowanjom ſkutłuje, džėſche

wón ſwjatłownicžu rano kėſchi, dokeľ beſche ſkħiſcať, ſo ſarať Mallet přėduje. Wón piſche wo tym: „Přiedy ħacž do žyrkwi ſaſtupich, ja žanemu čžlowjeťej wėrik njebyč, hdy by mi wėſcžil, ſo budu junu ſe ſkħobnikom ewangelija. ſaťo pať ħodžinu poſdžiſcho ſ Božeho doma wuſtupich, ſo ſwjate žedženje w mojej duſchi ħorjeſche: „D, ſo byč jo byčž moħł a ſwėť!“ A to žedženje mje wot teho čžaſa wjažy njewopuſcže, doniž njebėch ſ Božeje hnadu ſkħobnik Božeho ſłowa.“

Tať móžnje beſche Malletowe přėdowanje ſkutłowalo. A ſchto beſche wopſchijecže teho přėdowanja? Mallet beſche ſ jednorými ale ħnujažymi, wutrobu pſcheminjažymi ſłowami wuložowal, ſo Duch Jeſom Khryſta, kotryž wſchitto, ſchtož je ſdobne, rjane, wulke a ħódne, w čžlowiſtej duſchi wubudžuje, — ſo je wón, kotryž čžlowjeťa ħaťle praweho čžini. Ĥdyž ſo plomjo wytažeje, wumožažeje luboſcže Božeje ſ plomjenjom žedženja w čžlowiſtej wutrobje ſjednocža, pſchindže wona k mėrej a potom pať tež w wutrobje luboſcž k čžlowjeťam a lute dobre pocžinki naroſtu. Swiħowanje bjeſ wėru do Khryſtuſa a prawym žiwjenjom w tym wokoſmijenu ſroſumich. A to doby moju wutrobu ſa ewangelijon. Pſchetož tajki čžlowjeť byč, kaſkiž dyrbi po prawom byč, — beſche moje najwſchſche žadanje; ja pať ſebi přiedy myſłach, ſo móže ſo čžlowjeť ſam dobreho čžinicž.

Wjele ludži ſebi dženkħa ħiſcže tať myſli. A duž je bjeſ dwėla ħłowny nadawť kſcheſčžijaniſkich přėdarjom a ſpiſacželow, to wobſtaracž, ſchtož Mallet teħdom na młodženžu J. dołonja. Keľto tyč, koſkiž ſu něťto liwžy napſhecžiwu ewangeliju, by ſo jemu ſe ſahorjenjom pſchibrocžiko, hdyž bychu poſnali, ſo w nim niž jenož jenicžki troſcht w žiwjenju a wumřecžu namaťaja, ale tež jenicžke žóřko praweho ħódneho žiwjenja. Tu ma ſo roſkładowacž, kať ſ naſhonjeneho ħnaduħohateho bójſkeho wodacža (wo nim ſmy ħižo rėčželi) tež radoſč wuħadža, w kotrež tež ſwojim ſobucžlowjeťam wodawamy.

So je čžlowjeťa ħódne lubowacž, ſkħicž, pomħacž, wodacž, njeje nicžo, ſchtož wóžeſch ludži wucžicž, kaž něťoho franžowſžy wucžicſch. Ně, luboſč, kotraž ma najwjeſchu pruhu ſ wodacžom wotpołožicž, je wothłóſ luboſcže Božeje, kotraž na přėnim mėſtnje ſ wodacža wobſteji. Šchtož budže wot Boha lubowany, dyrbi jaťo lubowacž. Wón dyrbi Boha lubowacž, wón dyrbi bratrow lubowacž.

Kunjež ſo to ſamo wot ſebje roſumi, je tola jara nuſne, wo tym rėčžecž. Duchownemu J. raſ žimy a roſſbudženy kſcheſčžijan praji: „Knjeſ duchowny, wy pſchezo wo Božeje luboſcži k nam přėdujecže a to tež dale čžinčže. Ale wy dyrbicže tola tež wjažy wo tym přėdowacž, ſo ſebi luboſč Boža tež wot naſ luboſčž žada a ſo dyrbi ta luboſč pſchede wſchėm ſobucžlowjeťam k lėpſchemu byč. Čžlowjeť ſo radny teho ſwinje, to dołonjecž, ſchtož ſebi ewangelijon wot njeho ſa žiwjenje žada. Žemu budže loħko, ſebi roſjaħnicž, ſo ma w ſebi ſo ħorjažny luboſč k Bohu. Ale hdyž ſo wo čžlowjeťow jedna, a to tajkich, koſkiž naſ pſchezo ħnėwaja a nam na pucžu ſteja, potom je wěz kħabłaza. Pſchede wſchėm dyrbi ſo přėdowacž, ſo dyrbiny my wodawacž, hdyž ħžemy ſo bójſkeho wodacža troſchtowacž.“

J. čžinjeſche po žadanju tuteho muža. Myſle ſwojeho přėdowanja wón tu poda:

„Šchtož ſcženje čžita, bóřny ſa tym pſchindže, kať tón ſbóžniť runje na to waznoſč kładže. Šchtož ſwojim ſobucžlowjeťam jich winu njewoda, temu tež Bóħ njewoda. Wodaicže a wam budže wodatel! Šmilni budža ſami ſmilnoſč namaťacž. Šsamo w ſwjatym Wótčženachu ta kħutna wėrnoſč mėſtna namaťa. Ĥdyž naſ tón ſbóžniť proſnyč wucži: „Wodaj nam naſche winy!“ da nam pſchiſtaticž: „ſaťo my wodawamy naſchim winiřam.“ Ale kať huſto ludžo poſlenje ſłowa ſ kſchepotazyĵaj ħubomaj ſpėwaja a ač, keľto jich je, koſkiž njeſchepotajo kħa, hdyž tať praji! — Tať praji tež tón ſbóžniť: „Ĥdyž ty ſwój dar na wołtať woprueſch a tam ſo dopomniſch, ſo twój bratr něſchto pſhecžiwu tebi ma; dħa woſtaj tam ſwój dar, a dži, a ſjednaj ſo přiedy ſe ſwojim bratrow, a potom pſchindže, a woprui ſwój dar.“ Šchtož roſumi Bože ſłowo prawje čžitacž, tón poſnaje, kať tón ſbóžniť w nim wſchitto naſche ſpėwanje a modlenje, kėſchi kħodženje a wužiwanje ſwjateho ſakramenta ſazpiwa, jeli ſo my ſjednocžiwje wutroby k naſchim ſobucžlowjeťam nimamy. Pſhecžiwny je Bohu tón čžlowjeť, kotryž ſo troſchtuje, ſo je Božu ſmilnoſč naſhonil a ſam ſmilnoſcže wopoťacž nočže. „A ty njedyrbjať ſo ſmilicž na ſwojim towařſchu, kaž ſo ja na tebi ſmilil ſym?“ Tať ſo tón Knjeſ teho muža praſcheſche, kotremuž beſche 10,000

puntow spusčezil a kotryž swojeho towaršča dajesche 100 kroschom dla. My wěmy, so je kóždemu cžłowjelej, kiž je wodacze wot Boha dostał, 10.000 puntow spusčezennyh a so te małe pschehrěschenja cžłowjekom na nami w pschirunanju wjazh njewuczinja hacž 100 kroschom."

(Pofracžowanje.)

Reformaziski šwjedžen.

Hłóš: Jed'n twjerdy hród je našch Bóh šam.

Psalm 12.

O Jesu, šylny ryczerjo,
Našch šchlit a twjerda štała!
Tón njepscheczal saž' šběha šo,
Daj, so by kručže štała
Ta zyrkej šichescž'janška,
Kiž šichž sa šhorhoj ma,
A nej twjerdže džeržmy šo,
Wo wěru wojujo,
Hacž tamnu stronu rowa.

Šly stary njepscheczal by rad
Naš š lešču wšchitkich pobil,
Kaš naduma šo helški had,
Njej' došč šo hiščcže šlobil:
Duž spožčž nam wobstajnosčž,
We wěre daj nam roščž,
Štej š radu pschi nami,
So bychmy we bitwi
Wo wěru kručže štali!

Dži, Rnježe Jesu! Prjedy dži,
Šdyž njewěmy šej radu!
Šsam čzerta pobij, so wón rži
A š nowa pschińdže š padu;
Šdyž ty šam wodžišch naš
Pšches tutón cžemny cžaš,
Dha džemy runy pucž
Do twojich njebieš nuts,
Šdžež šmy tam wěcžnje twoji.

Šso bėdžicž čžemy we bitwi,
Nam Jesuš pomha wěcže;
Wón ryczer je najmóžnišchi,
Naš šdžerži w kóždym mēščže.
Bóh šam naš šwarnuje,
Čžert dohcž njemóže,
My džemy š dohcžu,
Pšches ruku ryczeršku:
Tu žanoh' štracha njeje.

Šdyž šmy šo prawje bėdžili,
Tvoj šchizž tež nješli šwěru,
A wutroby cži šwjeczili,
Naš, Jesu, dowjedž š mēru!
Njech pschińdže šbóžny cžaš,
Šdžež junu štajišch naš,
Pšched twój trón we njebju,
W tym wěcžnym žiwjenju,
Šdžež šhwalimy cže. Šamjen!

Lubujesč Boha?

Nětotši pscheczeljso šedžachu w hošččenzu wulkeho mēšta hromadže a šo roščrěčžowachu. Duž jedyn š nich powjedasche, so je jemu psched nětotrymi dnjemi snaty, žyle njewěrjazh muž takle powjedal:

"Ša džěch na dwórnišcžo, na pucžu štejo wostach, so bych šebi wot małego cžrijecžeparja, kotrehož hižo dołho snajach, cžrije wucžesacž dał. Šako bēšche hólčezž š jenyh cžrijom hotowy, šo mje wón na dobo woprašča: „Lubujesče wy Boha, luby knježe?"

Šenje šo mje hiščcže ničto tak praschal njebē a ja wušnaju, so mje to praschenje do wustosče štaji. Ša njewjedžach, šcho wotmolwicž a šo hólčezža woprašchach, šcho móže jemu pomhacž, hdyž wē, hacž Boha lubuju abo niž.

Hólčezž wotmolwi: „O, to by mi jara wjele pomhało. Šdyž wy Boha lubujesče, móžesče jeho tola prošncž, so wón mi a mojej macžeri druhe bydlenje dla; dom, w kotrymž bydlimoj, ma šo šwottorhacž a mój njewěmoj, hdyž cžahncž. Nětko šym wčžera, jako knjesej cžrije cžěbach, šlyšchal, kaš wón š druhemu rjekny, so Bóh tym, kotsiž jeho lubuja, wšchitko dawa, wo cžož jeho prošča. Duž čžu tak dołho pytačž, doniž knjesa njenamakam, kiž Boha lubuje."

Šnuty a wohanibjeny psched tym hólčezžom štejach, kotryž na mnje hladasche a mi bē žel, so dyrbach jemu wotmolwicž: „Wobrocž šo na nětko druheho, ja tebi pomhacž njemóžu; ale nješhub nadžiju, w tym wulkim mēščže, w kotrymž je telto žyrkwjom, wěscže bóršy cžłowjeka naderńdžesč, kotryž Boha lubuje."

Ša dale džěch, ale to praschenje małego hólčezža so mnu džěsche. „Čžeho dla njemóžu a njecham Boha lubowacž, wo kotrymž je mi husto prajene, so je telto ša mnje cžinič?" šo šam pschi šebi praschach. Ša šo psched tym džěščžom hańbowach, kotremuž ani prajicž njemóžach, kaš ma cžłowjek š Bohu hičž a jeho wo něščto prošncž. Wot teho cžaša šo šmērowacž njemóžu a šym š wam pschišchoł, so bych šo waš woprašchal, šcho dyrbju cžiničž."

"To je špodžimnje", praji drugi tych hoščžow. „Tón šamy dženi pschińdže mlody muž še mni, teho je šo mały cžrijecžepar runje tak praschal a wón bēšche tež psches to praschenje do njemēra pschišchoł."

Džecži, mēšččžanski duchowny, powjedasche, so je tón šamy dženi wječžor mały cžrijecžepar žyle šrudny š njemu pschišchoł a jemu płacžo powjedal, so je žyly dženi podarmo ša cžłowjekom pytal, kotryž Boha lubuje, — ničto jemu na jeho praschenje š wješkelym „haj" wotmolwił njeje. Duchowny mēšesche dlějšche roščrěčžowanje š hólčezžom a štōncžnje praji tón: „O, nětko šnaju ja Boha, ja wěrju, nětko šmēm jeho tež prošncž." Duchowny dale powjedasche:

"Mój šo wobaj poklaknyčmoj a ja šlyšchach džěcžazu modlitwu poknu dowěrjenja a nadžije š rta małego cžrijecžeparja, kotryž bēšche nětk šam nawuťnył, Boha lubowacž a pola njeho pomoz pytačž."

Luby cžitarjo, šcho by ty temu hólčej na jeho praschenje wotmolwił?

W kryštalowym palasče.

Najwjazy ludži š najmjenšča š mjenom šlawny kryštalowy palast w Londonje šnaje, hoborške 500 metrow dołhe twarjenje je šchleńzy twarjene, kotrež je w lěcže 1854 natwarjene a kotrež šo š wustajenzam, konzertam, šlawnym šhromadžišnam a ludowym šwjedženjam trjeba. Pšched něhdže 30 lětami bu šlawny předač Špurgeon prošceny, w tym wulkim twarjenju předomacž. Dofelž šo bojesche, so budže jeho hłóš pschěšlabny, so bych jemu wšchudzom šrosumili, wón prjedy ras do kryštaloweho palasta šastupi, so by šo šam wo tym pschěšwēdcžil. Šako wón po wulkim šamjenitnym šthodže horje džěsche, jemu šlědowazy telst do myšlow pschińdže a wón šawoła š móžnym hłóškom do šale nuts: „To je šawěscže wěro a jara doštojne šlowo, so Šhryštuš Jesuš do šwēta pschišchoł je, hřěšnikom šbóžnyh cžiničž" (1 Tim. 1, 15).

Šdyž bēšche te šlowa wurěčžal, bēšche pschěšwēdcženy, so budže jemu lohko tak rěcžecž, so jemu wšchitzy rošumja a hdyž bēšche te šlowa še šlabšchim hłóškom wospjetował, wotēndže.

Něhdže 25 lēt bēšche šo minyło a rěcžnik šam bēšche dawno na tón podawł šabył. Duž bu Špurgeonowy bratr, kiž bēšche tež š předarjom w Londonje, š džělaczerjej žadany, kiž urěšesche. Wón šo jeho woprašča: „Šcže wy hotowy wumrjecž?"

"O haj", wotmolwi mřejazy, „ja šym klampnar. Pšched wjele lětami džělach na šlěsche kryštaloweho palasta a šebi myšlach, so šym žyle šam. Ša šebi pschi šwojim džěle na ničžo njemyšlach. Ša šo ženje wo Boha starał njeišym a njewěrjach, so je žadny Bóh, kiž šo wo mnje stara, jako na dobo hłóš šaklyšchach, kiž š njebieš pschińdže a praji: „To je šawěscže wěro a jara doštojne šlowo, so Šhryštuš Jesuš do šwēta pschišchoł je, hřěšnikom šbóžnyh cžiničž." Ša hnydom džělacž pschěstach. Mi bēšche, kaž by Bóh šam šo mnu rěčžal a duž šlyšchach wot teho šameho hłóša te šame šlowa hiščcže dwóžzy wospjetowacž. Wome wulki šacžišcžž na mnje cžinjachu, moja wutroba bēšche kaž rošlamana. Bóh, na kotrehož šebi njemyšlach, mje wołasche. Wón čžyhche moje šbože. Jesuš šo mi ša šbóžnika poškieži; ja jeho w tym šamnym wofomiku pschiwšach a šym jemu wot teho cžaša pschezo škuzi."

E. Š.

Njejsy tež ty tón hlóš hižo husto šredža w twojich džěłach, w twojich wješelach, w twojich staroscach, w czasach srudoby, w času liwoscze a njewery hlyšča? Wón šo na tebje wobroczi, pschetož to je wěte, šo šy hrěšnik. Hacz šy proscher abo bohacz, knjes abo wotrocž, pobožny abo bjesbóžny, hacž šy stary abo mlody, hacž šy muž abo žona — to šłowo tebje trjehi: ty šy hrěšnik. — Hrěšnik njeje jenož tajti, kiž ma winu, ale šhubjeny, šatamany cžłowješ. Pschi tym nicžo njewuczini, hacž ty to cžujesč abo niž, ty šy hrěšnik. Ty šy tajti, kajtiž dyrbišch bycz, šo by wumoženje dostaš. Pschetož: „To je šawěscze wěrnó a jara dostojne šłowo, šo Khrystuš Jesuš do šwěta pschischoł je, hrěšnikow šbóžnych cžinicž.“

Wostań šwěrnny.

Sjew. Jan. 2, 10.

Hłóš: Jesuš moja nadžija.

Wostań šwěrna, wutroba,
Twjerdže stej a wostań šwěrna!
Džerž šo twjerdže Jesuša,
Hdyž chzesč hicž do njebja měrna!
W njebju šbóžnoscz dostanjesč,
Hdyž ty šwěrna wostanjesč.

Šwěrna budž we žiwjenju!
Wopusčcz šwěta hrěščne pucze!
Dži ša Božej prawdosczu,
Boži pucz dha nam'fascž rucze,
Kiž cze wjedže do njebja,
Hdyž šy šwěrna wostała!

Šwěrna budž we cžerpjenju!
Troschtuj šo se šczerpliwoscžu!
Bóh cži pomha š mikoscžu,
Wobara psched cžerta šłoscžu,
Š nusy tibi wupomha,
Hdyž šy šwěrna wostała.

Šwěrna budž, hdyž wješ'le mašč!
Džerž šo Boha, šedžbuj na šo,
Šo šo hrěchej njepoddašč!
Špytowacz cžert móže šašo,
Džerž šo pschezo Jesuša,
Šo by šwěrna wostała.

Hdyž ty šwěrna wostanjesč
We žiwjenju hacž do rowa,
Čžěšnu kónu dostanjesč,
Jesuš ju ša tebje šłowa.
Wostań šwěrna, wutroba,
Ša to pónđžesč do njebja.

Darmo.

Psched kralowej rostlinajnu štejesche šhuda žona a wobhladowasche šebi žadoscziwje rjane winowe kicze, kiž tam hižo w mēšazu auguscze šrale wišachu. Pschi tym pomyšli šebi na šwojeho šhoreho šyna, kiž na šymizu šhory a lačny domach ležesche a pschedadowasche šebi w myšlach, kajte wošchemjenje by jenicžta kitta ša njeho była. Kucze dom doběža, šebi něšcto pjenjes wša a šašo pschischedšchi šahrodniša proschesche, šo by jej ša te pjenjesy kitta pschedaš.

„Ně, to šo njehodži“, bēšche wotmolwjenje, „jow šo kicze njepšchedawaja! Duž džicze!“

Wona džěsche šašo dom, pytasche šebi wščitke šwoje pjenjesy hromadže a šašo pschindže w nadžiji, šo šnano ša te pjenjesy niž jenož jenu, ale wjazy kicžow dostanje — ale tež tón krocž bu wotpošasana. Kralowa džowka, kotraž šo w šahrodže wulhodžowasche, na to rosčeczomanje pschipošluchasche a šahrodnišej pschikafa bliže pschincž. Šeho šo woprašča:

„Šcho chže ta žona?“

Na to džěsche k tej žonje a praji: „Žuba žona, mój nan njeje šadowy pschekupž, kiž kicze pschedawa, ale wón je kral, kiž móže kicze daricz.“ A š tym šebi nētotre najrjensche kicze wot

winoweho pjenka wša a jej žonje da, kotraž šo wutrobnje podžakujo wotšali.

Wjele je šchescžijanow, kiž šwobodnu hnadu našchego njebieshego krala wopaš rosumja a šebi myšla, šo móža ju š dobrymi skutkami šapłacžicž abo šašlužicž, hacž runje pišane šteji: „Bójcže a kupujcže bjes pjenjes, woboje wino a mlošo.“ Kaž dołho šebi myšla, šo móža šebi ju šašlužicž, njepšchindu k žanemu wužiwanju Božej hnadu a k wěstosczi šboža. Ale hdyž šebi to najlěpsche a najšrašnišche w šwobodnej lubosczi daricz dadža, dostanu mēr. „Mój nan njeje žadyn pschekupž, kiž pschedawa, ale je kral, kiž dari.“ Wón je nam šwojeho lubeho Ššyna daš a njedyrbjaš š nim nam wščitko hnadnje dačž. Rospomni šebi to, luby šchescžijano!

E. Š.

+ Šcho je wěra?

Man ras šwojej džowcžicžny rjetny: „Hdyž budžesč wjěšča, chžu tebi prajicž, šcho je wěra.“

Lěta šo minychu, ale džěcžo šabyło njebē, šchož bē nan prajiš. Šene ranje k šwojemu nanaj džěsche a rjetny:

„Mano, ja šym wěscže nētš wulka došč, šo mohł mi prajicž, šcho je wěra.“

Man holecžku wša, šbēže ju horje na šhamor, šo ššhiliwšchi a šwojej ruzy wupšchestrěwšchi džěsche wón:

„Škocz nētš dele do mojeju rukow.“

Džěcžo šašo kufš do přědka štupi, widži nana, ale šo bojo, šo mohła panycz, šašo do šady štupi.

Man praji šašo k džowcžicžny: „To njebēsche žana wěra; škocz dele do mojeju rukow.“

Šišcže ras džěcžo do přědka štupi a nētšo widžesche, kaš nan šwojej ruzy wupšchestrěnej džerži, šo by je wopšchijaš, hdyž dele škoczi; džěcžo šišcže krocžel do přědka štupiwšchi do nanoweju rukow šo dele puschczi.

„To bēsche wěra!“ praji na to nan k šwojej džowcžicžny ju k wutrobje kłócžo!

Šokutny hrěšniko, cžinišch ty tež taš?

Šcho mohli njedželu cžinicž?

Wjele je šo hižo wo tym rěcžalo a pišalo, šcho šmē a nješmē šo njedželu cžinicž, ale š wjěšča je šo na to pošafalo, šcho je šafasane njedželu cžinicž, ale porědko šlyšchisch dobru radu, kaš ma šo njedžela prawje nałožicž. Duž pschindžesč psched krotkim na to, kaš mohše šo cžiche mjeišchiny do šapoczatka Božej šlužby nałožecž. Mi lubej šnatej wumrije po dołhej šhorosczi najššarscha džowka na šuchocžinu. Šašo jej šwoju šobuželnoscz wuprajich, mi wona powjedasche, kaš je mēšazy dołho bjes španja pschi ložu šybacž a lubu džowku w jejnej šyššnosczu troschtowacz dyrbjała. Šehdy je džowka nēkotry šhērlušch se špěwarškich wuspěwala, haj šamo cžišla šhērlušchow by wjedžala.

Šenu nōž šo ju macž woprašča: „Šnlija, š wotkal špěwarške taš derje šnajesč?“

„Ach, luba macži! Še šym pschezo njedželu do přědowanja w žyrkwinej cžišchinje wufnyła, přjedy hacž knjes šarat pschindže. Šhusto móžach žyly šhērlušch nawufnyčž.“

Wot teho cžascha tež ja wjazy na šłobuki a rubjesčka a na draštu wotolnych nješladam — a mam bohate žohnowanje ša šwoju wutrobu.

„Pomhaj Bóh“ je wot nētka niž jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lěta płacži wón 40 np., jenotliwe cžišla šo po 4 np. pschedawaju.